

ИЗВЕШТАЈ ДИРЕКТОРА РНИДС-А

О РАДУ КАНЦЕЛАРИЈЕ ТОКОМ ЧЕТВРТОГ КВАРТАЛА 2022.

Дејан Ђукић

Београд, фебруар 2023. године

kancelarija@mids.rs
mids.rs

+381 (0)11 1234-567
+381 (0)11 1234-568

Жоржа Клемансоа 18а/1
1108 Београд, Србија

Регистар националног
интернет домена Србије

Садржај

Резиме	4
Послови Регистра и тржиште домена	5
Систем за регистрацију и доступност сервиса	5
Стање тржишта домена	6
Интерни ИКТ сервиси	8
Маркетинг и комуникације	8
Присуство РНИДС-а у јавности	8
Анализа присуства РНИДС-а у медијима	8
Догађаји	11
РНИДС домаћин колегама из CENTR-а и DNS-OARC-а	11
RIPE 85 у Београду	11
Окупљање стручњака за информациону безбедност	12
Одржана осма RSNOG конференција	12
Хакатон CODE 0:32 одржан у Чачку	12
Одржан други Бизнис клуб са кластером NiCAT	13
Проглашени победници такмичења „Осуди дискриминацију“	14
Учешће на догађајима других организација	14
Интернет домени тема излагања на Копаоничкој школи природног права	14
Проглашени победници хакатона AIBG 5.0 – нека најбољи робот победи	14
РНИДС на Националној сајбер конференцији 2022	15
С правницима из БиХ о доменским споровима	15
Сајт Фондације рнидс.срб/rnids.rs	16
Домен пројекат	17
Сајт домен.срб/domen.rs	17
Кампања Zaštiti se	18
Међународна сарадња	19
Онлајн и уживо конференције током четвртог квартала 2022.	19
Домаћа сарадња	20
Онлајн и уживо конференције током четвртог квартала 2022.	20

Послови регистра и тржиште домена	21
Сарадња са овлашћеним регистрима РНИДС-а	21
Пословање Фондације	21
Подршка Управном одбору и Конференцији суоснивача	21
Набавке	21
Рачуноводство и ревизија	21
Финансије	22
Реализација финансијског плана	23

Резиме

На крају четвртог квартала 2022. године укупан број регистрованих назива домена је: 128.404 за .rs и 2.297 за .срб. Укупан прилив у четвртом кварталу 2022. износио је 46.393.878 динара, док је укупан прилив по основу аванса за регистрацију домена у последњем кварталу 2022. износио 44.860.000 динара. Укупно стање новчаних средстава са хартијама од вредности на дан 31. 12. 2022, прерачунато у динарима, износи 179.460.873 динара.

У четвртом кварталу 2022. године било је неколико DDoS напада на инфраструктуру и сервисе РНИДС-а. Ови напади су по интензитету били знатно озбиљнији од уобичајених напада који се повремено дешавају. То је утицало да систем за регистрацију назива домена у два наврата не буде доступан у укупном трајању од 235 минута. Напади нису утицали на DNS сервис који је радио без прекида.

Када је реч о развоју система, урађене су измене на софтверу за регистрацију назива домена за аутоматизовано слање аванских и коначних рачуна на Систем електронских фактура (СЕФ). Такође, омогућено је да се одређени контакт подаци регистранта који је физичко лице приказују у WHOIS претрази. У складу са Законом о заштити података о личности, приказивање података за физичка лица омогућава се на основу личног захтева и сагласности регистранта за приказивање ових података у претрази интернет протокола WHOIS.

По питању домаће и међународне сарадње, РНИДС је остварио значајну сарадњу са више организација, како у погледу учешћа на скуповима, тако и на реализацији заједничких догађаја. РНИДС је био домаћин колегама из CENTR-а и DNS-OARC-а, као и RIPE конференцијама одржаним у Београду у октобру месецу. Током одржавања ових скупова Београд је био тачка окупљања стручњака и професионалаца у области ИКТ-а.

Преглед реализације финансијског

Скраћени преглед реализације финансијског плана за 2022. годину дат је у следећој табели:

Шифра	Назив	План	Реализовано до 31. 12.	Преостало за реализацију	Процент реализације
A	Приливи	186.001.359	194.835.404	-8.834.045	104%
1	Приливи за регистрацију домена	182.381.929	190.300.560	-7.918.631	104%
2	Накнаде за чланство суоснивача	1.872.000	1.500.000	372.000	80%
3	Финансијски приливи	1.649.430	1.779.894	-130.464	108%
4	Остали приливи	98.000	1.254.949	-1.156.949	98%
B	Одливи	210.273.412	194.668.667	36.451.685	84%
5	Послови регистра	25.433.513	22.772.460	4.985.053	82%
6	Маркетинг и комуникације	22.639.080	24.060.496	3.682.321	87%
7	Друштвено одговорно пословање	5.750.001	9.107.086	1.252.119	88%
8	Сарадња са ОР-овима	5.093.109	1.956.988	3.136.121	38%
9	Сарадња са међународним и домаћим организацијама	7.164.920	10.308.256	1.816.664	86%
10	Интернет сајтови РНИДС-а	3.523.080	3.087.096	1.935.984	61%
11	Пословање Фондације	107.879.709	94.660.921	14.568.787	87%
12	Финансијско-порески одливи	28.050.000	28.574.738	475.262	98%
13	Резерва	4.740.000	140.625	4.599.375	3%

Послови Регистра и тржиште домена

Систем за регистрацију и доступност сервиса

У четвртм кварталу 2022. године било је неколико DDoS напада на инфраструктуру и сервисе РНИДС-а. Ови напади су по интензитету били знатно озбиљнији од уобичајених напада који се дешавају повремено. То је утицало да систем за регистрацију назива домена у два наврата (11. и 31. октобра) није био доступан у укупном трајању од 235 минута. Напади нису утицали на DNS сервис који је радио без прекида.

НАЗИВ сервиса	Трајање прекида	Расположивост
DNS сервис	без прекида	100%
Сервиси RSreg апликације	235 минута	99.82%
Финансијски сервиси регистрације	235 минута	99.82%

Урађене су измене на софтверу за регистрацију назива домена за аутоматизовано слање авансних и коначних рачуна на Систем електронских фактура (СЕФ).

Такође, омогућено је да се одређени контакт подаци регистранта који је физичко лице приказују у WHOIS претрази. У складу са Законом о заштити података о личности, приказивање података за физичка лица омогућава се на основу личног захтева и сагласности регистранта за приказивање ових података у претрази интернет протокола WHOIS.

Стање тржишта домена

Четврти квартал 2022. године завршен је са 128.404 регистрована .rs назива домена и исказује раст од 3,80% у односу на четврти квартал 2021. године. Број регистрованих .срб назива домена на крају четвртог квартала 2022. године износи 2.297.

Реализација обнове регистрације и нових регистрација по доменским просторима дата је у следећој табели:

Доменски простор	Октобар 2022.		Новембар 2022.		Децембар 2022.	
	Нови	Обрисани	Нови	Обрисани	Нови	Обрисани
.rs	1.731	1.175	1.890	1.118	1.824	1.228
.co.rs	104	112	125	88	120	81
.org.rs	29	31	32	35	33	23
.in.rs	71	63	69	45	73	65
.edu.rs	38	30	25	20	29	24
укупно .rs	1.973	1.411	2.141	1.306	2.079	1.421
.срб	22	10	9	10	7	22
.пр.срб	2	0	0	0	0	0
.орг.срб	1	1	0	0	0	0
.од.срб	1	0	3	0	0	1
.обр.срб	0	0	0	0	0	0
укупно .срб	26	11	12	10	7	23

У табели испод дате су вредности кључних показатеља кретања броја регистрованих домена у складу са методологијом CENTR-а за четврти квартал 2021. и 2022. године.

.rs		IV квартал 2022.	IV квартал 2021.
Стопа задржавања	(број домена на крају периода – нови у току периода)/број на почетку периода	96,84%	96,73%
Стопа креирања	нови у току периода/број на почетку периода	4,82%	4,56%
Стопа брисања	обрисани у току периода/број на почетку периода	3,22%	3,35%

.срб		IV квартал 2022.	IV квартал 2021.
Стопа задржавања	(број домена на крају периода – нови у току периода)/број на почетку периода	98,13%	97,97%
Стопа креирања	нови у току периода/број на почетку периода	1,95%	2,19%
Стопа брисања	обрисани у току периода/број на почетку периода	1,91%	1,62%

Интерни ИКТ сервиси

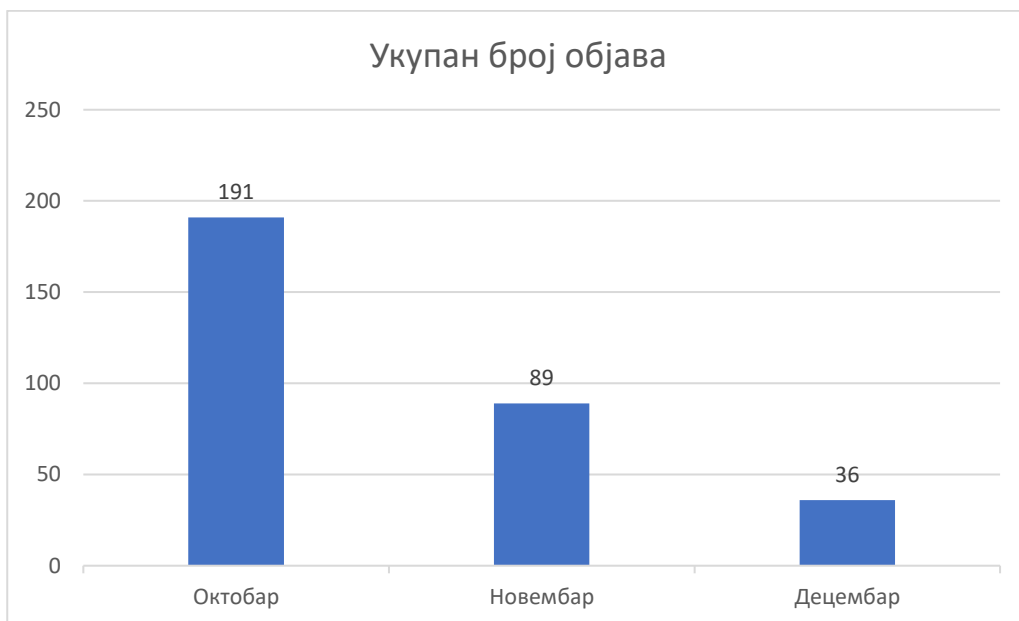
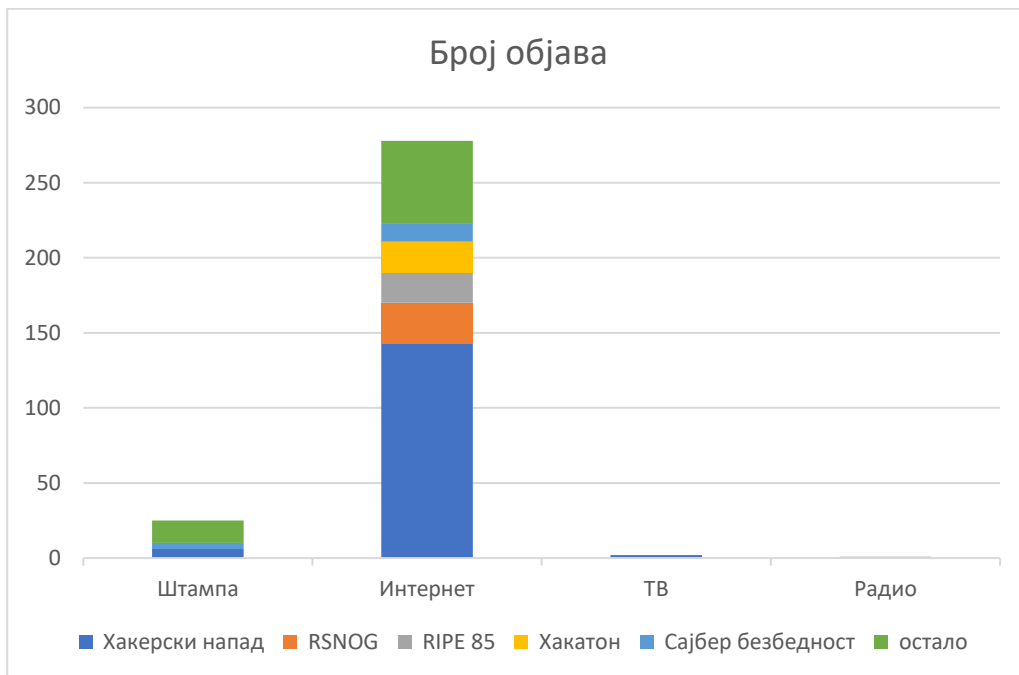
Сви интерни сервиси канцеларије су беспрекорно функционисали. У овом периоду је новој колегиници обезбеђена потребна ИТ опрема и у складу са правилницима РНИДС-а одржана је обука везана за употребу ИКТ система РНИДС-а и безбедности података.

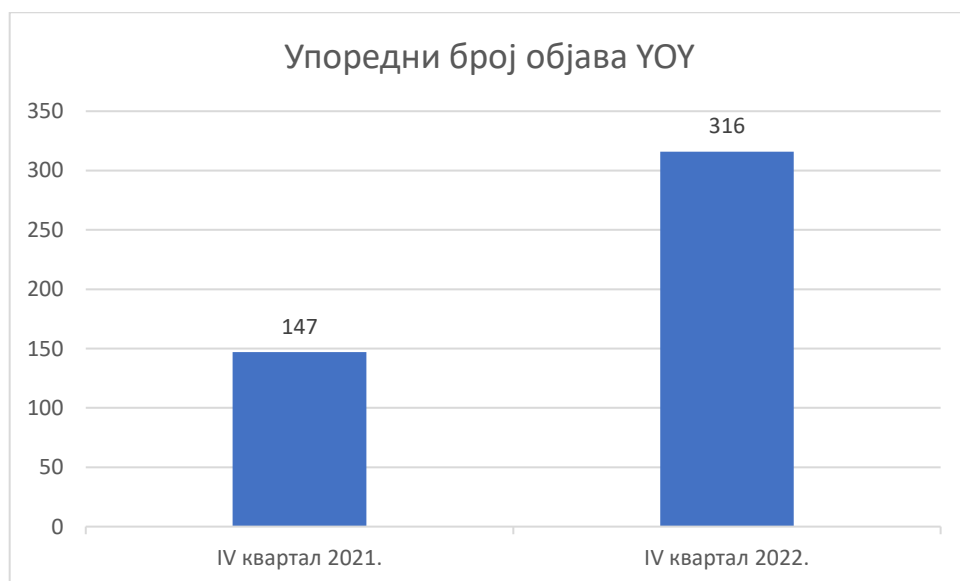
Маркетинг и комуникације

Присуство РНИДС-а у јавности

Анализа присуства РНИДС-а у медијима

У четвртм кварталу је забележено укупно 316 објава – 28 у штампаним медијима, 283 на интернету, три телевизијске и две радијске објаве. Објаве су у највећем броју покривале хакерски напад на интернет инфраструктуру у Србији (укупно 151 објава), RSNOG конференцију (укупно 27 објава), RIPE 85 конференцију и хакатон "Code 0:32" (по 21 објава).

Број објава у 4. кварталу у односу на 3. квартал 2022. већи је за 290%, док је у односу на 4. квартал 2021. већи за 115%.

Медијска анализа показује да је 119 различитих медија извештавало о РНИДС-у – 9 штампаних медија, две телевизијске, две радијске станице и 106 интернет портала.

Од ауторских текстова током квартала у *Недељнику* је објављен текст **Зашто је важно бити домаћин међународних ИТ конференција?** Дејана Ђукића, а у часопису *PC Press* су објављени текстови **Савремени безбедносни ризици** Жарка Кецића и **Рецепт за пропаст: кликћи колико те прсти носе** Дијане Милутиновић.

Догађаји

РНИДС домаћин колегама из CENTR-а и DNS-OARC-а

Фондација РНИДС била је 22. и 23. октобра домаћин важног скупа за DNS стручњаке, окупљања радне групе CENTR *Technical* и заједнице коју окупља организација DNS-OARC. РНИДС је дугогодишњи члан обе организације, а ово је први пут да смо имали прилике да истовремено угостимо колеге из обе организације, које су одлучиле да одрже заједнички састанак.

Први део догађаја организован је само за европске регистре домена највишег нивоа, па су колеге их техничких одељења размениле искуства у раду и говориле о новостима у својим регистрима. Током заједничких сесија говорило се о DNS-у са различитих аспеката – од погледа на безбедност DNS-а с аспекта *root* сервера, те разматрања обезбеђивања DNS хигијене до ризика о којима је потребно водити рачуна приликом имплементације DNSSEC-а. Такође је било речи и о рекурзивним резолверима само за IPv6 адресе и сл. Другом, заједничком делу догађаја, поред РНИДС-а, домаћин је био и SOX (*Serbian Open Exchange*).

RIPE 85 у Београду

Од 24. до 28. октобра, конференција RIPE одржана је, после седам година, у југоисточној Европи, а изабрани град био је Београд. Фондацији РНИДС и компанији SOX (*Serbian Open Exchange*) припала је част и одговорност да буду домаћини скупа и пруже сву потребну помоћ да би конференција протекла у најбољем реду.

Више од 500 стручњака који се баве различитим областима интернета регистровало се да уживо присуствује догађају, а више од 1.000 људи пратило је програм онлајн.

На свечаном отварању добродошлицу заједници пожелели су Мирјам Кине (Mirjam Kühne), председавајућа RIPE Community, као и Жарко Кецић, руководилац ИКТ сектора РНИДС-а, и Ненад Крајновић, технички директор и суоснивач SOX-а, који су окупљенима пожелели не само да уживају у предстојећим предавањима и дискусијама, већ и у садржају који српска престоница нуди.

Окупљање стручњака за информациону безбедност

Фондација РНИДС организовала је 9. новембра окупљање стручњака који се баве информационом безбедношћу, својих сарадника и чланова Фондације „Мрежа за сајбер безбедност“.

Разговарало се о пројектима које су РНИДС и Мрежа за сајбер безбедност реализовали током године. Окупљени су имали прилику да слушају излагање Џоа Пихлмајера (Joe Pichlmayr), сајбер еванђелисте из аустријске заједнице, ментора аустријског такмичења и једног од организатора овогодишњег такмичења ECSC. Џо је поделио своја искуства и ставове о постављању одрживе структуре за изградњу капацитета у погледу образовања на пољу информационе безбедности. Дијана Милутиновић из РНИДС-а представила је укратко резултате дигиталне кампање **ZaštItise**, коју је РНИДС у октобру реализовао у сарадњи са Мрежом. Говорила је о позадини пројекта, мотивацији и разлозима да се тема најчешћих сајбер претњи, али и начина заштите од њих, покрене управо кроз онлајн канале и користећи тренутно најпопуларнији – видео-формат.

Одржана осма RSNOG конференција

Група мрежних оператора Србије (RSNOG – *RS Network Operators' Group*) организовала је 15. новембра своју осму годишњу конференцију. Скупу је присуствовало више од 130 стручњака из земље и иностранства, а догађај је било могуће пратити и путем видео-стрима.

Конференција је ове године одржана под покровитељством РНИДС-а, компанија *Unicom Telecom* и *Serbian Open Exchange (SOX)*, као и спонзора RIPE NCC, *Internet Society* и *Team Cymru*.

Конференцију је отворио Дејан Ђукић, директор Фондације РНИДС, који је нагласио институционалну подршку коју РНИДС пружа RSNOG заједници од самог почетка и похвалио све већи квалитет и број учесника конференције. Након њега, Данко Јевтовић, потпредседник Управног одбора ICANN-а, упознао је присутне са активностима ове глобалне организације које су значајне за домаће интернет операторе.

Уследила су још три блока конференције са релевантним предавањима и панелима, а пре затварања уследио је традиционални квиз знања.

Хакатон CODE 0:32 одржан у Чачку

Више од 40 младих људи, махом студената, али и средњошколаца, окупило се од 18. до 20. новембра у Чачку да би учествовало на хакатону CODE 0:32. Хакатон су организовали Фондација РНИДС, компанија *Quantox Technology*, Научно-технолошки парк у Чачку и Факултет техничких наука у Чачку.

За учешће су се пријавиле екипе чији чланови долазе из чак 17 различитих градова у Србији, а студирају у неком од универзитетских центара – Београду, Новом Саду,

Крагујевцу и Нишу. Менторски тим одабрао је 10 екипа из Београда, Новог Сада, Чачка и Крагујевца које су се такмичиле.

Такмичење је реализовано у просторијама Стартап центра НТП Чачак. Тимови су имали задатак да „програмирају окружење по својој мери“, односно апликацију која решава један или више свакодневних проблема студентима, али и припрема их за будућу каријеру. У просторијама *Quantox* академије у Чачку, 20. новембра представљена су сасвим различита решења – једна апликација олакшава живот у студентским домовима, друга је својеврсна берза студентске литературе. Била је ту и апликација која олакшава проналазак станова или плаћених пракси, као и она која студентима олакшава комуникацију, дружење и реализацију заједничких друштвених активности.

Прво место освојила је екипа ALGO_4 с апликацијом SOS (Студенти студентима), а екипу чине студенти Природно-математичког факултета у Новом Саду Милан Балабановић, Марко Васић, Богдан Марковић и Никола Кузмић. Апликација тима Slav Co – Дружба, добила је другу награду, а овај тим су чинили студенти Електротехничког факултета у Београду Лазар Ерић, Алекса Рачић и Славко Крстић. Екипа RTI BEE GEE студира такође на ЕТФ-у у Београду, а испоручила је мобилну апликацију *Easy as fax*. Чланови ове екипе били су Бојана Ђокић, Алекса Јовановић, Сава Ступаревић, Андрија Стефановић и Владимир Бранковић.

За три првопласирана тима обезбеђене су новчане награде, бесплатно школовање тј. попуст за школовање на *Quantox* академији. Сви тимови који су учествовали имају прилику да се укључе у менторски стартап програм који организује НТП Чачак, а са такмичења су понели и пригодне поклоне које су припремили организатори.

Одржан други Бизнис клуб са кластером NiCAT

Други Бизнис клуб који заједно организују РНИДС и Нишки кластер напредних технологија ([NiCAT](#)) одржан је 8. децембра. Догађај је поново окупио компаније чланице Кластера, али и представнике нишке академске заједнице, других пословних и студентских организација.

Горан Младеновић, директор NiCAT кластера, и Дијана Милутиновић из РНИДС-а, поздравили су окупљене и најавили наставак сарадње и организацију сличних окупљања и следеће године.

Душан Вукановић представио је стартап „Бенефити“, а уследила је панел дискусија на тему **Бизнис у доба кризе**. Учесници панела били су Славимир Стошовић, директор „ИТ центра“, Небојша Јокић, директор Мреже за сајбер безбедност и Милан Богдановић, директор Клуба привредника „Naissus“. Панелисти су локалне и глобалне пословне прилике разматрали из различитих углова – аутсорсинга, инвестиција, сајбер безбедности, иновативности, али говорили и о нужности дигиталне трансформације, посебно традиционалних индустрија, без обзира на прилике.

Проглашени победници такмичења „Осуди дискриминацију“

Фондација РНИДС са задовољством је подржала такмичење „Осуди дискриминацију“, симулацију суђења из области заштите од дискриминације, које је организовала канцеларија Повереника за заштиту равноправности. Такмичење је одржано девети пут и једино је овог типа у Европи на тему дискриминације. Ове године тема такмичења била је дискриминација по основу националне припадности у дигиталној сфери. Такмичари су имали задатак да израде тужбу и одговор на тужбу, а током полуфинала 21. децембра и финала 22. децембра симулирали су расправу на рочишту.

У финалу су се нашле две екипе, чији је задатак био да пред судским већем изнесу аргументе и с позиције тужиоца и с позиције одбране. Чланови већа током финала били су Боса Ненадић, некадашња председница Уставног суда, Снежана Радановић, посебна саветница министарке правде, Дејан Ђукић, директор Фондације РНИДС, Драган Тешић, заменик јавног тужиоца Апелационог тужилаштва у Београду и Дејан Укропина, адвокат. Победила је екипа са Правног факултета Универзитета у Новом Саду у саставу Грлица Голушин, Андреа Широчка и Јован Ђуричић.

Учешће на догађајима других организација

Интернет домени тема излагања на Копаоничкој школи природног права

Питање утврђивања идентитета регистраната назива интернет домена у светлу важећих прописа о заштити података о личности тема је научног рада који је представљен на Копаоничкој школи природног права – Слободан Перовић средином децембра. Аутори научног рада су Дејан Ђукић, директор Фондације РНИДС, и адвокат Драган Милић.

Током јубиларног 35. сусрета, који је окупио више од 500 правника на Копаонику, Ђукић и Милић су представили рад у оквиру IV катедре – Право на интелектуалну творевину, а у оквиру секције Право информационо-комуникационих технологија. Кључне тачке излагања односиле су се на повреду права трећих лица и откривање идентитета регистраната у случају повреду права трећих лица, а имајући у виду упоредну праксу како светских регистара домена тако и релевантних међународних институција попут ICANN-а, а све кроз анализу праксе регистра националних интернет домена – РНИДС-а.

Проглашени победници хакатона AIBG 5.0 – нека најбољи робот победи

Фондација „Регистар националног интернет домена Србије“ (РНИДС) подржала је реализацију програмерског такмичења AIBG Belgrade (*Artificial Intelligence BattleGround Belgrade*). Ово такмичење је по пети пут организовало Удружење студената технике

Европе - BEST Београд, овај пут под слоганом **The long night is coming**. Током викенда 9. и 10. децембра, 16 тимова сачињених од студената природно-математичких и техничко-технолошких факултета требало је да у року од 20 сати изради интелигентног робота (бота) који се у задатој игри бори са ботовима других тимова.

На основу финалне борбе и остварених поена извршено је рангирање екипа, па су проглашени победници. Прво место однео је тим „Освета“, на другом месту нашле су се „Тјурингове машине“, а трећепласирани су били „Срећни људи“. Прва три тима освојила су новчане награде, али и прилику да се такмиче у финалној регионалној рунди, која ће се 2023. године одржати у Загребу, а окупиће победничке тимове са такмичења у Београду, Новом Саду, Нишу и Загребу.

РНИДС на Националној сајбер конференцији 2022

Регулаторна агенција за електронске комуникације и поштанске услуге (РАТЕЛ), као Национални ЦЕРТ, организовала је 31. октобра Националну сајбер конференцију 2022. Конференција, којом се обележава октобар као међународни месец информационе безбедности, одвијала се под слоганом „Будимо сајбер свесни“.

Учесници конференције били су Дејан Ђукић, директор РНИДС-а и Жарко Кецић, руководилац ИКТ сектора РНИДС-а. Ђукић је захвалио Националном ЦЕРТ-у на позиву да се обрати у уводном делу конференције и у излагању говорио о бројним активностима на подизању свести о информационој безбедности, како самосталним тако и оним које РНИДС реализује са бројним домаћим и међународним партнерима.

Жарко Кецић је био учесник панела под називом **Сајбер отпорност – како је унапредити**, на ком су учествовали и представници Националног ЦЕРТ-а, Министарства информисања и телекомуникација и Канцеларије за ИТ и е-управу. Кецић је рекао да се отпорност гради редудансом и диверсификацијом система, али и да различити системи који имају слободне ресурсе могу и треба да се удружују да би једни другима служили као помоћ у кризним ситуацијама (*disaster recovery*).

С правницима из БиХ о доменским споровима

Директор Фондације РНИДС Дејан Ђукић учествовао је на догађају који је одржан на Правном факултету Универзитета „Унион“ поводом студијске посете делегације Завода за интелектуалну својину Босне и Херцеговине институцијама Републике Србије. Догађај је одржан 13. и 14. октобра са циљем да се са колегама из Босне и Херцеговине размене искуства и поразговара о најбољим праксама. Поред тога, речи је било и о откривању кривотворених производа и поступцима тим поводом, плагијатима и пиратерији на интернету, слободном протоку робе, те начелно о праксама у погледу заштите интелектуалне својине, што на интернету, што офлајн.

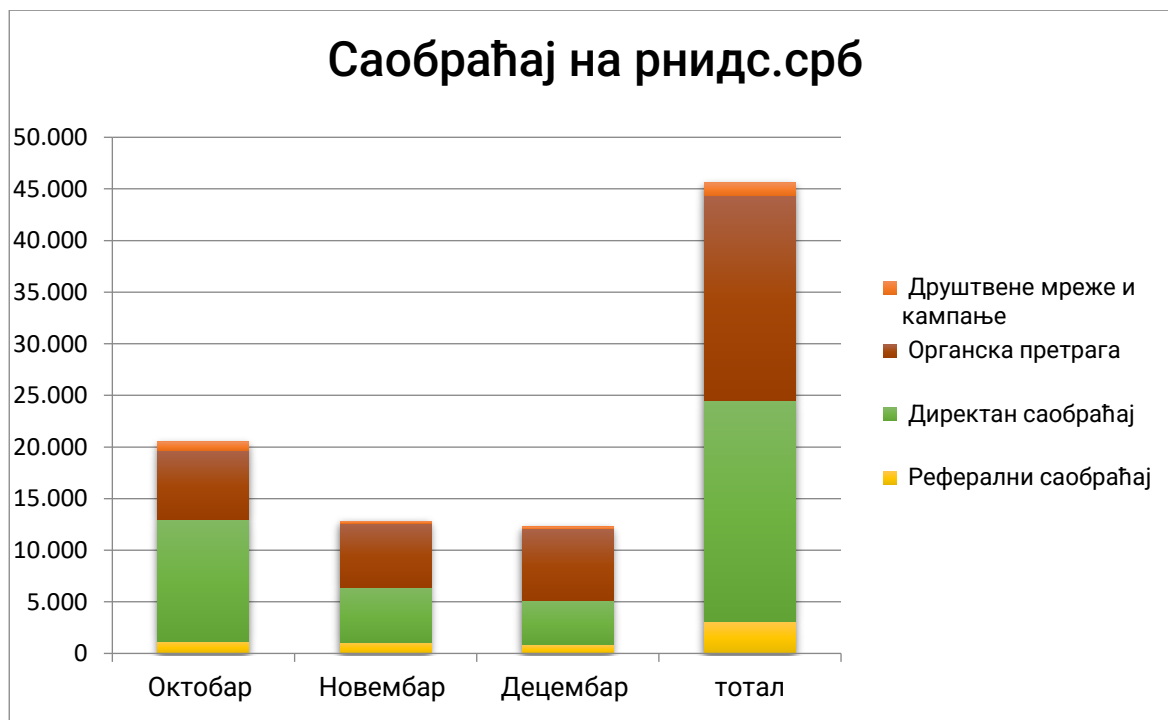

Сајт Фондације рнидс.срб/rnids.rs

Током четвртог квартала број посета сајту, који је износио 45.575, знатно је порастао и у односу на претходни квартал (40%) али и у односу на исти период претходне године. Имајући у виду удео директног саобраћаја са посетама од 0 секунди, до 10% од укупног броја посета/посетилаца којих је било нешто више од 34,700 може се приписати бот саобраћају. Удео органског саобраћаја са претраге је порастао за 28% у односу на протекли квартал, али је знатно виши и реферални и саобраћај са друштвених мрежа (није било кампања које су водиле на странице rnids.rs), пре свега услед интересовања за вести које се тичу DDoS напада на део инфраструктуре у октобру.

Уобичајено најпосећеније странице забележиле су највећи број посета и у овом кварталу: странице са WHOIS сервисом (подаци о регистрованој домену, статус кодови), а у овом кварталу странице које објашњавају шта је домен, одн. шта су национални домени, имале су више посета од страница са којих се преузимају ћирилички фонтови.

Графикон у наставку показује најзаступљеније изворе саобраћаја ка сајту у четвртном кварталу 2022. године:

Највише интеракција корисника Линкедина забележио је интервју са Дијаном Тодоровић поводом DNSSEC потписивања домена регистрованих код хостинг провајдера "Loopia", као и видео о фишинг нападима пласиран у оквиру кампање zašt!tise.rs и најави RSNOG конференције.

Највећу пажњу корисника Инстаграма привукао је рил (*reel*) са Милошем Милаковићем о фишинг нападима у оквиру кампање zašt!tise.rs.

Домен пројекат

Завршена је књига стандарда за пројекат Домен, развијен је нов визуелни идентитет сајта domen.rs и измењени су ретроактивно визуали за неке старије текстове како би насловна страна сајта била униформисана.

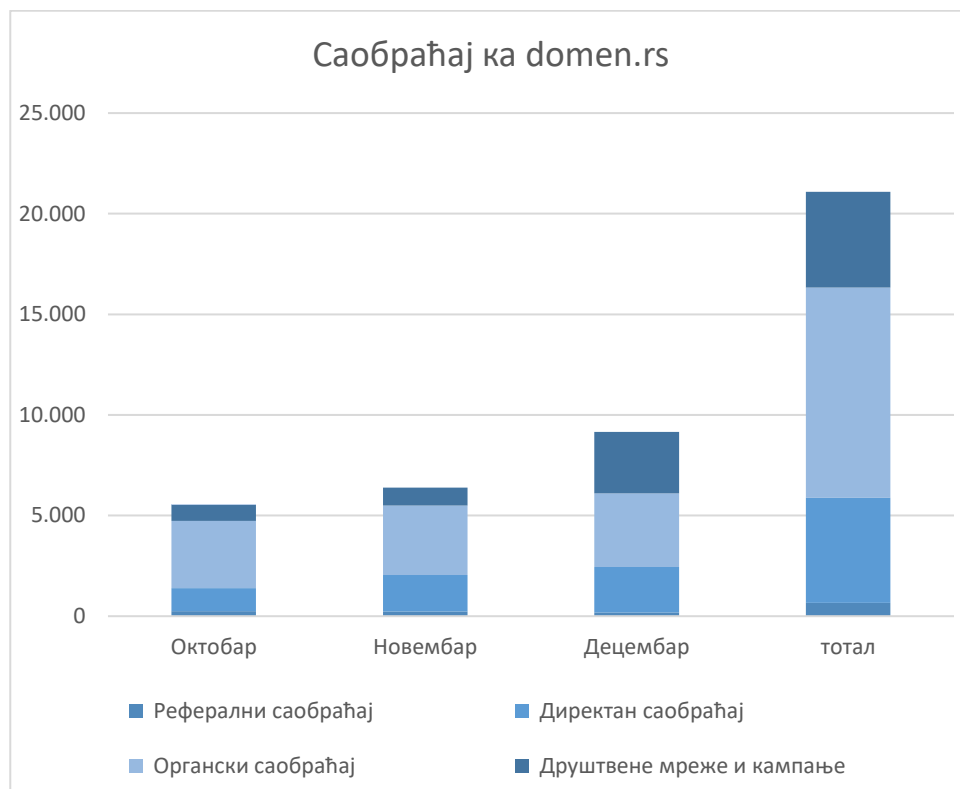
Током четвртог квартала 2022. објављено је још девет нових ауторских текстова на сајту domen.rs. Осим тога, сваке прве среде у месецу одржавали су се вебинари, а око сваког 15. у месецу имали смо садржаје везане за добре примере употребе .rs домена, односно студије случаја. Интензивно се ради на ангажовању нових аутора за креирање различитих формата садржаја.

Сајт домен.срб/domen.rs

У овом периоду је просечно трајање посете сајту било нешто мање од минут и по, док је просек времена проведеног на страници износио 3,29 минута.

Током квартала је приказано 28.974 страница, што је 3,49% више у односу на број приказа у претходном кварталу. Највећи број посета забележила је насловна страна сајта (3.847), а страница за WHOIS претрагу забележила је знатно већи број посета него у претходном тромесечју (27% више). Најчитанији су били текстови **Да ли исказујем ПДВ када иностраном клијенту фактуришем услуге?, Tibba: Оаза за труднице и маме које доје** и **pitajte.rs вебинар: е-фискализација – одговори на ваша питања.**

На следећем графикону можемо видети најзаступљеније изворе саобраћаја ка сајту у четвртом кварталу 2022. године:

Када је реч о друштвеним мрежама, највише саобраћаја је долазило са Инстаграма, 46,52%, затим са Фејсбука 38,14%, а потом са Линкедина 13,66%.

Са Инстаграма је било највише посета ка тексту **Tibba: Оаза за труднице и маме које доје**, 303 посете, а са Фејсбука ка истом тексту 116 посета.

Кампања **Zašt!ti se**

Током месеца октобра, месеца сајбер безбедности, РНИДС је на својим онлајн каналима комуникације реализовао кампању **Zašt!ti se**. Циљ кампање био је да кориснике интернета у Србији, приватне кориснике узраста од 18 до 35, и пословне кориснике узраста од 30 до 65 година упозори на најчешће претње на интернету и поучи о начинима заштите од таквих претњи.

Теме у фокусу биле су фишинг напади, отмица домена, рансомвер напади и тема сајбер хигијене.

О свакој теми говорио је, из различитих углова и са различитим тоном обраћања у зависности од циљне публике, одређени протагониста. Током октобра на Јутјуб каналу, Инстаграм, Фејбук и Линкедин налогу РНИДС-а објављивани су видео-материјали, а едукативни текстови постављени су на страницу zastitise.rs. Видео-материјали објављени на Јутјубу до краја децембра постигли су збирно 293 хиљаде прегледа, а током трајања

кампање на Фејсбук и Инстаграм платформи у октобру, видео-материјали су забележили око 690 хиљада прегледа (сви прегледи без обзира на трајање), а забележено је више од 20 хиљада посета лендинг страници. Кампања је организована у сарадњи са Мрежом за сајбер безбедност, чији су стручњаци помогли у креирању едукативних текстова, а Ирина Ризмал, чланица УО Мреже, протагонисткиња је видеа о рансомвер нападима.

Међународна сарадња

Током квартала РНИДС је био домаћин три међународна догађаја – CENTR Tech и DNS-OARC заједничког састанка, као и конференције RIPE 85. Крајем године отпочели су преговори, разговори и планирање догађаја који окупља највећи број представника европских регистара – CENTR Jamboree, а ком би Београд, односно РНИДС требало да буде домаћин крајем маја 2023. године.

Представници сектора маркетинга и комуникација присуствовали су 36-. CENTR маркетиншком састанку одржаном средином октобра у Љубљани.

Онлајн и уживо конференције током четвртог квартала 2022.

Датум одржавања скупа	Скуп/Организација	Место	Делегирани запослени
6 – 7. 10. 2022.	55th CENTR Administrative Workshop	Барселона, Шпанија	Александар Костадиновић, Мирослав Жеравчић
13. 10. 2022.	24th CENTR Security WG	Онлајн	Жарко Кецић
17 – 18. 10. 2022.	36th CENTR Marketing workshop	Љубљана, Словенија	Предраг Милићевић, Дијана Милутиновић, Маријана Борковић
22. 10. 2022.	CENTR Technical Working Group	Београд, Србија	Жарко Кецић, Милош Милосављевић, Александар Костадиновић, Дијана Милутиновић
22 – 23. 10. 2022.	DNS-OARC 39 workshop	Београд, Србија	Жарко Кецић, Милош Милосављевић, Александар Костадиновић, Дијана Милутиновић

24 – 28. 10. 2022.	RIPE85	Београд, Србија	Жарко Кецић, Дејан Ђукић, Милош Милосављевић, Александар Костадиновић, Дијана Милутиновић
11. 11. 2022.	CoMoБорац	Загреб, Хрватска	Дијана Милутиновић
14. 11. 2022.	2022 Annual CENTR meeting	Брисел, Белгија	Дејан Ђукић
15. 11. 2022.	CENTR Leaders Day 2022	Брисел, Белгија	Дејан Ђукић
15 – 16. 11. 2022.	ICANN DNS Symposium	Брисел, Белгија	Дејан Ђукић, Жарко Кецић
17. 11. 2022.	IANA Community Day	Брисел, Белгија	Дејан Ђукић, Жарко Кецић
28. 11. – 2. 12. 2022.	17th IGF	Адис Абебе, Етиопија	Дејан Ђукић

Домаћа сарадња

Онлајн и уживо конференције током четвртог квартала 2022.

Датум одржавања скупа	Скуп/Организација	Место	Делегирани учесник
28 – 30. 10. 2022.	DigiTalk	Ниш, Србија	Предраг Милићевић, Маријана Радисављевић, Ивана Милић
15. 11. 2022.	Телфор	Београд, Србија	Дијана Милутиновић
13 – 17. 12. 2022.	Копеоичка школа природног права	Копеоик, Србија	Дејан Ђукић

Послови регистра и тржиште домена

Сарадња са овлашћеним регистрима РНИДС-а

Током четвртог квартала 2022. године одржан је већи број састанака са овлашћеним регистрима, на којима се разговарало о унапређењу сарадње са РНИДС-ом, њиховим предлозима, примедбама и захтевима. Организован је скуп за овлашћене регистре, у октобру, у Београду.

Периодично су рађене провере овлашћених регистара у складу са Административно-техничким условима за рад овлашћених регистара.

Започет је пројекат израде портала за овлашћене регистре на основу захтева који су послати извођачу.

Пословање Фондације

Подршка Управном одбору и Конференцији суоснивача

У току квартала одржане су четири седнице Управног одбора, од чега две уживо и две електронске, и редовна седница Конференција суоснивача. Сектор општих, правних и финансијских послова је раду овог органа пружао редовну стручну и административну подршку, која се огледала у припреми нацрта аката, изради записника са седница, стручној подршци у раду на седницама, изради и објављивању донетих аката.

Набавке

У овом кварталу је реализована набавка хардвера према спроведеном поступку јавне набавке.

Рачуноводство и ревизија

Током овог периода сви рачуноводствени послови су обављани редовно и несметано.

Четврти квартал је обележен радом интерне ревизије на терену. Након теренског рада и усаглашавања ставова, Интерни ревизор је доставио мишљење које задовољава успостављене критеријуме интерне ревизије.

Финансије

Преглед финансијских средстава

У наставку документа је дато стање финансијских средстава, орочења и ХоВ на дан 31.12. 2022, паралелно са 30. 9. 2022:

Датум	30.09.2022.		31.12.2022.	
Средњи курс евра	117,3179		117,3224	
Валута	РСД	ЕУР	РСД	ЕУР
Средства у РСД	РСД	Прерачуно у ЕУР	РСД	Прерачуно у ЕУР
Текућа средства у РСД	113.818.502	€970.171	101.288.149	€863.331
Орочена средства у РСД	6.000.000	€51.143	6.000.000	€51.141
Укупно	119.818.502	€1.021.31	107.288.149	€914.473
Средства у ЕУР	Прерачуно у РСД	ЕУР	Прерачуно у РСД	ЕУР
Текућа средства у ЕУР	25.858.358	€220.412	25.595.731	€218.165
Орочена средства у ЕУР				
Укупно	25.858.358	€220.412	25.595.731	€218.165
Укупно без ХОВ	145.677.039	€1.241.729	132.883.880	€1.132.638
Хартије од вредности	46.575.206	€397.000	46.576.993	€397.000
Укупно новчана	192.252.245	€1.638.729	179.460.873	€1.529.638

Укупно стање новчаних средстава са хартијама од вредности, прерачуно у динарима, износи 179.460.873 динара.

Реализација финансијског плана

Шифра	Назив	План	Реализовано до 31.12.	Разлика у односу на план	Процент реализације
A	Приливи	187.182.308,29	194.835.404,20	-7.653.095,91	104%
1	Приливи за регистрацију домена	182.381.929,00	190.300.560,73	-7.918.631,73	104%
2	Накнаде за чланство суоснивача	1.872.000,00	1.500.000,00	372.000,00	80%
2.1	Постојећи суоснивачи	1.728.000,00	1.476.000,00	252.000,00	85%
2.2	Нови суоснивачи	144.000,00	24.000,00	120.000,00	17%
3	Финансијски приливи	1.649.430,00	1.779.894,18	-130.464,18	108%
4	Остали приливи	1.278.949,29	1.254.949,29	24.000,00	98%
4.1	Услуга провере оспособљености	48.000,00	24.000,00	24.000,00	50%
4.2	Приливи из иностранства	949.424,85	949.424,85	0,00	100%
4.3	Остало	281.524,44	281.524,44	0,00	100%
Б	Одливи	231.120.352,14	194.676.661,04	36.443.691,10	84%
5	Послови регистра	27.757.513,00	22.772.460,34	4.985.052,66	82%
5.1	Системи	20.168.208,00	16.187.903,17	3.980.304,83	80%
5.2	Софтверске лиценце	6.309.377,00	6.082.551,37	226.825,63	96%
5.3	Политике и правила	530.000,00	330.630,80	199.369,20	62%
5.4	ЦЕРТ и безбедност	749.928,00	171.375,00	578.553,00	23%
6	Маркетинг и комуникације	27.742.817,14	24.069.546,13	3.673.271,01	87%
6.1	Истраживање тржишта	1.300.000,00	1.295.300,00	4.700,00	100%
6.2	Промоција	12.437.040,00	9.341.220,25	3.095.819,75	75%
6.3	Услуге маркетинга и ПР-а	5.496.000,00	5.019.577,90	476.422,10	91%
6.4	Догађаји и пројекти	8.509.777,14	8.413.447,98	96.329,16	99%
7	Друштвено одговорно пословање	10.359.205,00	9.107.086,33	1.252.118,67	88%
7.1	Спонзорства и донације	6.981.993,00	6.490.254,49	491.738,51	93%

Шифра	Назив	План	Реализовано до 31.12.	Разлика у односу на план	Процент реализације
7.2	Сарадња са факултетима, државним органима и др. организацијама	2.627.212,00	2.069.272,33	557.939,67	79%
7.3	Подршка и награде	750.000,00	547.559,51	202.440,49	73%
8	Сарадња са ОР-овима	5.093.109,00	1.956.988,12	3.136.120,88	38%
8.1	Тржишна сарадња	2.727.924,00	1.111.416,70	1.616.507,30	41%
8.2	Техничка сарадња	1.515.585,00	0,00	1.515.585,00	0
8.3	Обуке и радионице	849.600,00	845.571,42	4.028,58	100%
9	Сарадња са међународним и домаћим организацијама	12.124.920,00	10.449.984,25	1.674.935,75	86%
9.1	Међународне организације	10.680.920,00	9.035.364,84	1.645.555,16	85%
9.2	Домаће организације	1.444.000,00	1.414.619,41	29.380,59	98%
10	Интернет сајтови РНИДС-а	5.023.080,00	3.087.096,43	1.935.983,57	61%
10.1	Редовно одржавање и хостинг	2.343.480,00	1.715.636,43	627.843,57	73%
10.2	Израда и унапређење сајтова	2.679.600,00	1.371.460,00	1.308.140,00	51%
11	Пословање Фондације	109.229.708,00	94.660.920,78	14.568.787,22	87%
11.1	Конференција суоснивача	5.673.065,00	5.171.250,51	501.814,49	91%
11.2	Управни одбор	19.577.598,00	18.122.599,86	1.454.998,14	93%
11.3	Остала тела	2.914.163,00	1.495.423,29	1.418.739,71	51%
11.4	Остали заједнички трошкови	283.200,00	53.568,00	229.632,00	19%
11.5	Запослени	59.012.465,00	52.552.433,37	6.460.031,63	89%
11.6	Унапређење рада канцеларије	1.816.286,00	416.552,31	1.399.733,69	23%
11.7	Режијски трошкови	3.389.363,00	2.882.830,18	506.532,82	85%
11.8	Професионалне услуге	7.508.034,00	6.998.760,67	509.273,33	93%
11.9	Набавка и одржавање канцеларијске опреме и просторија	3.895.104,00	3.199.042,52	696.061,48	82%
11.10	Осигурање	798.000,00	144.942,61	653.057,39	18%
11.11	Административно логистички трошкови	4.362.430,00	3.623.517,46	738.912,54	83%

Шифра	Назив	План	Реализовано до 31.12.	Разлика у односу на план	Процент реализације
12	Финансијско порески одливи	29.050.000,00	28.431.953,66	618.046,34	98%
12.1	Финансијски одливи	350.000,00	325.054,28	24.945,72	93%
12.2	Порески одливи	28.700.000,00	28.106.899,38	593.100,62	98%
13	Резерва	4.740.000,00	140.625,00	4.599.375,00	3%
13.1	Резерва Управног одбора	1.000.000,00	0,00	1.000.000,00	0
13.2	Резерва Директора	3.500.000,00	0,00	3.500.000,00	0
13.3	Пренета плаћања из претходне године	240.000,00	140.625,00	99.375,00	59%

У Београду,
30. јануар 2023. године

Дејан Ђукић
директор РНИДС-а